

Přednáška – Svátek Božího milosrdenství 2025

Bratři a sestry,

v tomto roce slavíme 25 let ode dne, kdy v neděli 30. dubna 2000 byla v Římě papežem Janem Pavlem II. svatořečena sestra Faustyna Kowalská a pro celý svět byl ustanoven svátek Božího milosrdenství. Rád bych připomněl, proč je dnešní svátek tak důležitý.

Pán Ježíš se sv. Faustyně poprvé zjevil 22. února 1931 a poprosil ji, ať namaluje obraz a tento obraz ať je posvěcen v den svátku milosrdenství. Mohlo by se zdát, že namalovat obraz a ustanovit svátek milosrdenství nejsou přehnaná přání a jejich uskutečnění nebude až takovým problémem. Život však ukázal, že to nebylo vůbec snadné. První obraz vznikl tři roky od zjevení (1934), svátek byl ustanoven 69 let od zjevení. Proč tak dlouho trvalo, než byl svátek ustanoven?

Jedním z důvodů bylo, že Apoštolský stolec zakázal v roce 1959 šířit úctu k Božímu milosrdenství na základě zjevení sestry Faustyny, a to kvůli špatně přeloženému Deníčku sv. Faustyny a také proto, že docházelo k jakémusi „magickému“ přístupu k obrazu Pána Ježíše a k modlitbě Korunky. Zákaz byl zrušen až v květnu roku 1978, skoro po dvaceti letech.

Další příčinou bylo, že někteří lidé v církvi vnímali svátek Božího milosrdenství jen jako další svátek, který by měl být zaveden do liturgického kalendáře, dívali se na Ježíšovo srdce na obraze a ptali se: „Proč ustanovovat svátek milosrdenství, když už máme slavnost k Srdci Páně?“ Svátek milosrdenství byl dlouho trochu jako kniha, která nebyla přečtená do konce a pochopená. Byl vnímán jen jako další svátek v liturgickém kalendáři a příležitost oslavit Boží milosrdenství. Zdá se však, že tyto způsoby prožívání svátku se nedotýkají jeho podstaty. Že je tam něco víc, co bychom neměli přehlédnout. Že svátek v sobě skrývá mimořádně veliký dar, který nám v den svátku Pán Ježíš nabízí.

Deníček sv. Faustyny naznačuje, že kolem ustanovení svátku se odehrával veliký duchovní boj. V lednu 1938 sestra Faustyna v Deníčku napsala: „**Můj duch se pohroužil do ještě větší temnoty. Zachvátila mě nechuť ke všemu. Tu slyším hlas satana: Podívej, jak je to všechno rozporné, co ti Ježíš dává za příkazy: přikazuje ti, aby ses starala o ten svátek Milosrdenství, ale svět přece takový svátek vůbec nechce. Proč se za ten svátek modlíš? Ten svátek je tak nevhodný.**“ (Den. 1497)

Tento duchovní boj trval až do posledních vteřin před ustanovením svátku pro celý svět. Taková zajímavost. Papež Jan Pavel II. měl na den svatořečení sestry Faustyny připravené kázání. V kázání byla část o ustanovení svátku. Když Svatý otec kázání četl a blížil se k části o svátku milosrdenství, najednou zjistil, že v kázání text o svátku chybí. Proto část kázání o ustanovení svátku řekl svými slovy.

Svátek chtěl Pán Ježíš a toužil po něm. V Deníčku Pán Ježíš vyznává, jak velikou má ze svátku radost (srov. Den. 998). Svátek je to hlavní, s čím k nám Pán přichází, a všechny ostatní formy úcty, které Faustyně předává (jako obraz, modlitba Korunky, Hodina milosrdenství a šíření úcty k Božímu milosrdenství) jsou prostředky ve službě svátku. Faustyně Pán Ježíš říká: „**Svátek mého milosrdenství vytryskl z mého nitra, aby utěšil celý svět.**“ (Den. 1517)

Pán chce, aby byl svátek opravdu „**útočištěm a úkrytem pro všechny duše a zvláště pro ubohé hříšníky**“ (Den. 699). Proto se svátkem spojil **jedinečnou milost úplného odpuštění vin a trestů**. (srov. Den. 299, 300) Navíc tuto milost můžeme získat za mimořádně zjednodušených podmínek: **stačí v den svátku přistoupit ke svatému přijímání s důvěrou v Boží milosrdenství**.

Co znamená „úplné odpuštění vin a trestů“? Katechismus katolické církve to vysvětluje takto: „**Hřích má dvojí následek. Těžký hřích nás zbavuje společenství s Bohem a činí nás neschopnými dosáhnout věčného života; to se nazývá "věčný trest" za hřích. Na druhé straně každý hřích, i všední, vyvolává zhoubné lpění na tvorech, které musí být očištěno, jak zde na zemi, tak i po smrti, ve stavu, jenž se nazývá očistec. Toto očišťování zbavuje tak zvaného "časného trestu" za hřích.**“ (KKC 1472) Jak bychom si to mohli vysvětlit?

Pomozme si nedokonalým přirovnáním. Člověk může zhřešit těžce nebo lehce. Pokud člověk zhřeší těžce, je to trochu jako autonehoda s úmrtím. Pokud zhřeší lehce, je to jako autonehoda bez úmrtí. V obou případech vznikají nějaké škody, např. zranění, poničené auto, poškozený majetek apod. Každá autonehoda má tedy konkrétní následky, které je potřeba potom řešit. Následky jsou spojené s vinou, někdo přece autonehodu zavinil.

V případě těžkého hříchu člověk duchovně umírá. Je to věčný trest, který nám může být odpuštěn při zpovědi. Skrze rozhřešení člověk získává milost posvěcující a díky této milosti je vzkříšen a může znovu žít. Jenže i když člověk získal rozhřešení a znovu žije, stále zůstává časný trest, tedy škody na zdraví a na majetku a veškeré následky „duchovní autonehody“. Co s tím?

Někdo může říct: „Na to máme přece plnomocné odpustky.“ Plnomocné odpustky jsou trochu jako pojišťovna, která by měla uhradit náklady za škody. Víte ale, že musíme splnit určité podmínky, abychom od pojišťovny peníze získali. Ani u plnomocných odpustků to nefunguje jen tak. Je potřeba dodržet určité podmínky. Jedna z podmínek k získání plnomocných odpustků říká, že by člověk neměl mít zalíbení ani v lehkém hříchu.

Pokud by tato podmínka nebyla dodržena, člověk může získat částečné odpustky, nikoliv plnomocné. Když tedy půjdete ke zpovědi a kněz vám udělí rozhřešení, máte se o co opřít, protože je vám jasně řečeno, že vám bylo odpuštěno. V případě plnomocných odpustků tomu tak není. Nikdo nad námi neudělá znamení kříže a neřekne: „Tímto prohlašuji, že jsi teď získal plnomocné odpustky.“

Proč? Mimo jiné právě kvůli této podmínce: nemít zalíbení ani v lehkém hříchu. My navíc neřešíme jednu „duchovní autonehodu“. Kolik už máme za sebou „duchovních autonehod“, co to s námi udělalo, jaké následky vznikly... Tak co s tím?

A teď si představte, že se stane něco opravdu neobvyklého. Že se do toho zapojí pan prezident. Skrze svou sekretářku vám pošle nabídku: pokud toho a toho dne přijdeš ke mně na oběd a budeš důvěřovat, že ti můžu a chci pomoci, vše za tebe vyřeším. Vinu a veškeré následky všech tvých „duchovních autonehod“ odstraním a ty, osvobozený od jejich následků, budeš mít před sebou volnou cestu a můžeš jet dál. Šli byste na oběd, nebo ne?

„Má nejmilejší sekretářko, - řekl Pán Ježíš sv. Faustyně – napiš, že toužím vlévat svůj Božský život do lidských duší a posvěcovat je, jen když ony budou chtít mou milost přijmout. Největší hříšníci by dosahovali veliké svatosti, stačilo by, kdyby uvěřili mému milosrdenství.“ (Den. 1784)

Abychom získali milost svátku, stačí přijmout v den svátku svaté přijímání s důvěrou v Boží milosrdenství. **Je potřeba přitom zdůraznit, že „důvěra“ není v tomto případě myšlena jako dokonalá láska k Bohu a jako dokonalá lítost. Důvěra v Boha je tady myšlená jako věrné setrvávání s Bohem kvůli dobrodiním, která slíbil.**

Pamatujete si, jak marnotratný syn měl hlad? A tak se rozhodne, že se vrátí ke svému Otci. Nikoliv kvůli lásce k Otci. Vráť se kvůli dobru, které Otec má. Přichází k Otci, stojí před ním a uznává svou vinu. A Otec svého syna přijímá.

Pokud tedy v den svátku přistoupíme ke svatému přijímání s důvěrou v Boha, získáme velikou milost, kterou získáváme pouze ve svátosti křtu. Milost křtu způsobuje, že starý člověk se svým starým životem umírá a rodí se nový člověk v Kristu. Pokud tedy v den svátku přistoupíme ke sv. přijímání s důvěrou v Boží milosrdenství, bude to, jako kdybychom dnes byli pokřtěni.

Víte, že mnozí první křesťané čekali se křtem až ke konci svého života a snažili se přijmout křest v posledních chvílích svého života? Proč? Protože křest smazával vše, co bylo před křtem hříšné a špatné. Ve křtu se rodil nový člověk a oni chtěli minimalizovat možnost, že po křtu zase zhřeší. A je potřeba připomenout, že tehdy po křtu nebylo tak snadné jít ke zpovědi jako dnes, kolikrát budete potřebovat. Tehdy bylo možné po křtu jít ke zpovědi třeba jenom jednou za život a pokání trvalo někdy i několik let. Tento přístup prvních křesťanů je svědectvím jejich víry ve velkou moc a velký účinek křtu.

Někdo ale může mít pochybnosti: „Je opravdu možné získat tak velikou milost za tak jednoduchých podmínek?“

Je pravda, že milost svátku je tak mimořádně veliká a podmínky k jejímu získání jsou tak zjednodušené, že bylo potřeba času, aby to církev vstřebala.

Významu milosti svátku milosrdenství si byl papež Jan Pavel II. vědom již v době, kdy byl arcibiskupem v Krakově. Sám byl teolog, proto věděl, jak důležité je teologicky zpracovat téma milosti svátku. Tímto úkolem pověřil profesora dogmatické teologie P. Ignáce Rózyckého, který tomu věnoval deset let svého života. Zpracoval přes 500 stran obsáhlé dílo určené pro Apoštolský stolec v souvislosti s procesem blahořečení sestry Faustyny. P. Rózycki píše: **a)** z hlediska teologie je milost svátku milosrdenství srovnatelná svým účinkem pouze s milostí, kterou získáváme ve svátosti křtu. Křest se samozřejmě neopakuje. Existuje ale milost křtu, která způsobuje účinek křtu: že je člověk znovu zrozen a má před sebou nový život. Tato milost křtu se v den svátku přijetím svatého přijímání obnovuje a způsobuje to, co způsobila v den našeho křtu; **b)** taková milost je teologicky možná. Je možné, aby nám Bůh tuto milost udělil, a nijak to neodporuje naší víře; **c)** získání této milosti je spojené s přijetím sv. přijímání v den svátku.

Na závěr bych chtěl připomenout, že **zpověď nemusí být v den svátku**. Pokud jste byli u velikonoční zpovědi a svědomí vám neříká, že máte těžký hřích, nemusíte přistupovat v den svátku ke zpovědi jen kvůli tomu, že dnes je svátek milosrdenství a vy chcete získat milost svátku. Pán Ježíš přece chce, aby milost svátku získalo co nejvíce lidí. A nebylo by to možné, pokud by zpověď v den svátku byla podmínkou k získání této milosti. Jak by měl jeden kněz ve farnosti vyzpovídat celou svou farnost v den svátku? Stačí proto, když jsme v den svátku ve stavu milosti a svědomí nám nevyčítá těžký hřích.

Chci ale povzbudit ty, kteří se třeba teď rozhodují, zda jít ke zpovědi, protože u zpovědi už dlouho nebyli nebo mají strach vyznat nějaký hřích. Prosím, udělejte radost Pánu Ježíši a jděte ke zpovědi. Když se podíváte na kříž Pána Ježíše, své hříchy na něm sice neuvidíte, buďte si ale jistí, že všechny vaše hříchy a vše, co máte na srdci, už dávno na tom kříži je. Pána Boha a kněze ve zpovědnici ničím ani nepřekvapíte, ani nepohoršíte, a je zbytečné nosit na zádech to, co už Pán Ježíš jednou nesl.

Za chvíli se pomodlíme Korunku k Božímu milosrdenství. Prosme, ať dobře prožijeme dnešní den.